

ระเบียบวิธีในการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยสนาม (field work) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในสหกรณ์นิคมสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทำตัวเลขวามวิเคราะห์ศึกษาจากกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ฯ ๕ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ ๑, ๓, ๕, ๘ และกลุ่ม ๑๑ โดยมีขั้นตอนในการศึกษาเป็น ๓ ระยะคือ

๑. ระยะแรก ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์นิคมสันทราย การสุ่มตัวอย่าง การเตรียมแบบสอบถาม การติดต่อขอความสะดวก การประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือในการตอบคำถามจากสมาชิกในสหกรณ์ฯ ทั้ง ๕ กลุ่ม

๒. ระยะที่ ๒ เป็นการ ออกปฏิบัติงานสนามโดยการใช้แบบสอบถามออกสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์นิคมสันทราย ซึ่งผู้ศึกษาร่วมกับผู้ช่วยในการวิจัยซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโททางสังคมวิทยารวม ๕ คน ร่วมกันเก็บข้อมูล

๓. ระยะที่ ๓ เป็นการนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงด้วยเครื่องจักร นำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปร เพื่อพิสูจน์สมมุติฐานของผู้ศึกษาต่อไป

ขอบเขตในการศึกษา

จากสมมุติฐานของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ว่า การพัฒนาในรูปแบบการจัดสหกรณ์นิคม จะเป็นการพัฒนาที่สามารถทำให้เกิดการพัฒนาชุมชนสหกรณ์ในทุกทางทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การปกครอง โดยเลือกเอาสหกรณ์นิคมสันทราย จังหวัดเชียงใหม่เป็นหน่วยที่จะศึกษานั้น มีขอบเขตในการศึกษาจากรูปแบบการจัดองค์การของสหกรณ์นิคมสันทราย เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ในโครงสร้างของการจัดรูปสหกรณ์ฯ ศึกษาองค์การสัมพันธ์เจ้าหน้าที่

ส่งเสริมสหกรณ์และสัมพันธ์สมาชิกสหกรณ์นิคมรวม ๕ กลุ่ม โดยเลือกศึกษากลุ่มที่เป็นเลขที่ ๑, ๓, ๕, ๗, ๙, ๑๑ แต่ในการวิเคราะห์ผู้ศึกษาจะไม่เอาผลการสัมภาษณ์ของกลุ่ม ๗ มาวิเคราะห์ด้วย ทั้งนี้เพราะกลุ่มนี้มีลักษณะที่แตกต่าง ๆ จากกลุ่มอื่น ๆ มาก เช่น การมีกรรมสิทธิ์ที่ดินของสหกรณ์มากกว่าสมาชิกอื่น ๆ ถึง ๓๐ ไร่ โดยเฉลี่ยในขณะที่สมาชิกอื่น ๆ มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินประมาณ ๑๕ ไร่ มีระดับการศึกษาสูงกว่าสมาชิกอื่น ๆ เพราะสมาชิกกลุ่ม ๗ เป็นผู้ที่จบการศึกษาชั้นต่ำจากวิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ มีอาชีพหลักที่แตกต่าง ๆ จากสมาชิกอื่น ๆ คือ ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ เช่น เป็นอาจารย์ เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในหน่วยงานต่าง ๆ ลักษณะดังกล่าวมานี้ได้นำมาร่วมวิเคราะห์กับข้อมูลของสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ แล้วก็จะทำให้เกิดความเข้าใจที่ผิดพลาดเกี่ยวกับลักษณะของสมาชิกอื่น ๆ ได้

นอกจากการ ศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากการ สัมภาษณ์แล้ว ผู้ศึกษาก็จะใช้การสังเกตการณ์สภาพต่าง ๆ ในชุมชนสหกรณ์นิคมสันทรายทั้ง ๕ กลุ่ม เป็นเครื่องมือในการ ศึกษาอีกอย่างหนึ่งด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการ ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการ ศึกษาวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษา ๓ แบบ

คือ

๑. ศึกษาจากเอกสารและหนังสือต่าง ๆ จากห้องสมุด
๒. โดยวิธีการ เข้าไปศึกษาสังเกตการณ์ในกลุ่มต่าง ๆ ของสหกรณ์นิคมสันทราย เป็นระยะเวลาประมาณ ๔๕ วัน โดยผู้ศึกษาได้อาศัยอยู่ที่บ้านของประธานกลุ่มสหกรณ์นิคมแต่ละกลุ่ม
๓. โดยการใช้แบบสอบถาม สมาชิกทุกคนของแต่ละกลุ่มที่เลือกเป็นหน่วยการศึกษา ซึ่งแบบสอบถามนั้นแบ่งออกเป็น ๒ แบบ คือ
 - ก. แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งใช้สำหรับสมาชิกของสหกรณ์นิคมทั้ง ๕ กลุ่ม

ข. แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมฯ ของสหกรณ์โดยใช้ interview guide

แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ได้สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ของการพิสูจน์สมมุติฐานของการวิจัยจึงประกอบด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสมาชิกสหกรณ์และโครงสร้างอื่น ๆ ของการจัดรูปสหกรณ์นิคม แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษามีด้วยกัน ๒ แบบ คือ

๑. แบบสอบถามสำหรับสมาชิกสหกรณ์นิคม แบบสอบถามชนิดนี้ประกอบด้วยทั้งคำถามแบบเปิด (open-ended questions) และคำถามแบบปิด (close-ended questions) แต่จะมีคำถามประเภทเปิดเป็นส่วนมากเพราะสามารถให้คำนิยามของคำตอบและให้รหัสล่วงหน้า (pre-code) ได้เลยเพื่อสะดวกแก่การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๒. Interview Guide สำหรับสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ทั้ง ๕ กลุ่ม โดยการเดินไปขอสัมภาษณ์ถึงบ้านของสมาชิกแต่ละบ้าน ได้ลงมือเก็บข้อมูลในวันที่ ๑๐ มีนาคม ถึงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๑๕ โดยผู้ศึกษาร่วมกับเพื่อน ๆ อีก ๔ คน ช่วยกันสัมภาษณ์ในแบบสอบถาม ๒๑๐ ชุด ก่อนที่จะลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ได้ออกไปคูดสภาพที่ไปเพื่อหาข้อมูลสร้างแบบสอบถามเมื่อวันที่ ๑๐-๑๕ มกราคม ๒๕๑๕ แล้วออกไป pre-test ในวันที่ ๑๐-๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ค่าย

อนึ่ง เพื่อการวิจัยที่ถูกต้องผู้ศึกษาได้แนะนำเกี่ยวกับแบบสอบถามให้ผู้นวมออกสัมภาษณ์ในสนามทุกคนให้มีความเข้าใจเป็นอย่างดีก่อนการปฏิบัติงาน

วิธีการวิจัยและวิธีการวัด

วิธีการวิจัย ได้รวบรวมข้อมูลขึ้นมาเขียนลงใน coding form เพื่อเจาะบัตร I. B. M. และใช้เครื่อง sorter แยกตาม column วิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ทำไว้ในอัตราส่วนร้อยละ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๑. กลุ่มสหกรณ์ คือกลุ่มที่ประกอบด้วยสมาชิก ประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่มขึ้นตรงกับคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์นิคมสันทราย
๒. สมาชิก คือผู้ที่ขอเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์นิคมสันทราย โดยถูกต้องตามกฎหมายข้อบังคับของสหกรณ์
๓. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมฯ สหกรณ์ หมายถึงเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นข้าราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จากกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ทำงานร่วมกับคณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์นิคมสันทราย ตามกฎข้อบังคับของสหกรณ์
๔. คณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ หมายถึงคณะกรรมการที่ได้รับการเลือกตั้งมาจากประธานกลุ่มของสหกรณ์แต่ละกลุ่มในสหกรณ์นิคมสันทราย มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๑ คน มีประธานคณะกรรมการดำเนินการ เลขานุการ และเหรัญญิก และกรรมการ
๕. ขนาดสมาชิกในครัวเรือน หมายถึงจำนวนสมาชิกที่อยู่อาศัยภายในครัวเรือนหรืออยู่ที่อื่น แต่ยังไม่ได้รับความอุปการะจากครอบครัวแบบเดิมอยู่ เช่นนักเรียนไปเรียนที่อื่นแต่ยังไม่ได้รับความอุปการะในเรื่องค่าใช้จ่ายจากบิดามารดาอยู่
๖. อาชีพรอง หมายถึงอาชีพอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือไปจากอาชีพหลัก อาชีพรองอาจจะเป็นอาชีพทางด้านเกษตรกรรมหรือไม่ก็ได้.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย